

Instruktion till blanketten

1. Fyll i uppgifterna om sökanden namn, adress, telefonnummer.
2. Fyll i uppgifterna om medsökanden namn, adress, telefonnummer.
3. Om sökanden inte är markägare ska uppgifter om markägaren fyllas i här. Viktigt är att denne godkänner den planerade åtgärden.
4. Fyll i informationsfälten för en eller flera berörda fastigheter.
5. Ange vilken typ av åtgärd som ska vidtas t.ex. byggnation av brygga, uppförande av staket eller byggnad, grävning eller fällning av träd. Tänk på att även ändrad användning av mark eller byggnad kan vara dispenspliktigt.
6. Beskriv utförligt åtgärderna och syftet med dessa. Ange yta, djup, bredd med mera på t.ex. hus.
7. Ange vad marken används till i nuläget.
8. Beskriv vilka särskilda skäl ni åberopar. Särskilda skäl finns beskrivet i informationen nedan. Att något av angivna särskilda skäl finns är en förutsättning för att dispens skall kunna medges.
9. Ange hur stort mark- eller vattenområde som berörs av åtgärden
10. Ge en kortfattad beskrivning av området. Hur ser platsen ut? Finns vegetation (stora träd, buskage etc.), djurliv, friluftsliv m.m. Ange även om området översvämmas regelbundet och beskriv översiktligt vilken topografi området har. Hur ser vegetationen ut utanför det berörda området? Är området del av ett större vegetationsområde eller skiljer sig det berörda området från omgivningarna?
11. Ange eventuella åtgärder som vidtas för att förebygga skador på miljön eller om några kompensationsåtgärder planeras. Här finns även plats för övrig information.
12. För att ansökan ska vara komplett krävs att ritning på planerad åtgärd och karta över det berörda området och på omgivningarna bifogas.
13. Glöm inte att skriva under blanketten.

Information om strandskyddsbestämmelser

Strandskyddet är ett generellt områdesskydd vid hav, sjöar och vattendrag i hela landet. Strandskyddets syfte är att långsiktigt trygga allmänrättslig tillgång till strandområden samt bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. Bestämmelserna om strandskydd finns i 7 kap 13-18h § miljöbalken och är i grunden förbudsbestämmelser.

Förbjudna åtgärder är (7kap 15§):

- Bygga nytt
- Ändra befintliga byggnader eller deras användning så att de inskränker allmänhetens tillgångar till stränder
- Utöka sin så kallade privata zon/hemfridszon på mark som är tillgänglig för allmänheten (genom att till exempel ställa ut utemöbler, anlägga gräsmattor eller rabatter)
- Gräva eller förbereda byggnationer
- Uppföra anläggningar eller anordningar (till exempel bryggor, pirar, vägar, parkeringsplatser) i ett område som annars är tillgängligt enligt allemansrätten.
- Göra andra ingrepp som väsentligt förändrar livsvillkoren för djur och växter som t ex att muddra eller fälla mer än enstaka träd.

Från dessa förbud finns det ett generellt undantag för jordbruket, skogsbruket, fisket och renskötselns behov. Det innebär att det inte krävs någon dispens för åtgärder som behövs för dessa näringar.

Undantaget gäller endast om alla följande förutsättningar är uppfyllda:

- Den areella näringen ger ett tillskott av betydelse till näringsidkarens försörjning
- Byggnaden eller åtgärden som ska utföras behövs för näringen
- Byggnaden som ska utföras är inte utformad för boende
- Byggnaden eller åtgärden som ska utföras måste för sin funktion finnas eller utföras inom det strandskyddade området.

Det är den som vill genomföra något som ska kunna visa att verksamheten uppfyller alla förutsättningar. Det innebär bl.a. att prövnings- eller tillsynsmyndigheten kan begära att näringsidkaren ska lämna in uppgifter om verksamheten som behövs för att myndigheten ska kunna göra en korrekt bedömning.

Särskilda skäl för strandskyddsdispens

Det krävs särskilda skäl för att bevilja dispens från strandskyddet. Lagstiftaren har utgått från att det alltid ska gälla restriktivitet med dispenser efter som att strandskyddet är ett tungt vägande allmänt intresse. Prövningen av frågan om särskilda skäl för dispens föreligger, ska alltid omfatta påverkan av friluftsliv samt djur- och växtliv. Man tar även hänsyn till åtgärdens påverkan för framtiden och inte bara dess betydelse idag.

Som särskilt skäl, enligt 7 kap 18c § miljöbalken vid prövningen av en fråga om dispens från strandskyddet får man beakta endast **om området** som dispensen avser:

1. redan tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften,
2. genom en väg, järnväg, eller annan exploatering är väl avskilt från området närmast strandlinjen.
3. behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området
4. behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen inte kan utföras utanför området,
5. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför område, till exempel infrastrukturanläggning, anpassning av bättre tillgång för funktionshindrade, åtgärder för bland annat friluftslivet eller,
6. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett annat mycket angeläget intresse. Innebär att det måste vara frågan om mycket speciella omständigheter som är mer eller mindre unika till sin karaktär.

Samrådsskyldighet

Samrådsskyldighet enligt 12 kap. 6 § MB råder vad gäller utfyllnad, schaktning, eller tippning inom strandskyddsområde utanför tomtplats.

Tomtplatsavgränsning vid strandskyddsdispens

I ett beslut som strandskyddsdispensen krävs att det ingår en avgränsning av den tomtplats eller den mark som får användas. Avgränsningen ska framgå av beslutet och markeras på karta.

Tomten är det område där markägaren kan hävda en privat zon, där allmänheten inte har rätt att vistas. Utanför tomtplatsen eller hemfridszonen gäller allemansrätten. En tomtplats är inte samma sak som en fastighet och den behöver inte sammanfalla med fastighetsgränser.

Övrig information

Strandskyddet kom till på 1950-talet för att förhindra en överexploatering av stränderna och bevara allmänhetens tillgång till stränder och vatten för friluftsliv. Det utvidgades 1994 till att också skydda stränderna på grund av deras stora betydelse för den biologiska mångfalden.

Strandzonen, övergången mellan land och vatten, ger utrymme för en mängd olika miljöer där strandnära djur- och växtarter lever. Strandzonen fungerar också som s.k. spridningskorridorer och som tillflyktsort för en mängd arter i ett landskap som präglats av rationell produktion.

Från och med den 1 juli 2009 gäller nya strandskyddsregler som bland annat innebär att kommunerna får huvudansvaret för att pröva frågor om strandskyddet. Dock är vissa områden undantagna kommunens beslutanderätt och inom dessa områden är det länsstyrelsen som prövar strandskyddsreglerna. Det gäller följande områden:

- naturreservat
- biotopskyddsområden
- natura2000
- landskapsbildsskyddsområden
- djur- och växtskyddsområden
- kulturresevat
- naturminnen

Länsstyrelsen prövar också ansökningar avseende byggande av försvarsanläggning, allmän väg eller järnväg